

Dokument ze zasedání

B9-0416/2022

28.9.2022

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení Rady a Komise

v souladu s čl. 132 odst. 2 jednacího řádu

o reakci EU na růst cen energií v Evropě
(2022/2830(RSP))

Christian Ehler, Markus Ferber
za skupinu PPE

Usnesení Evropského parlamentu o reakci EU na růst cen energií v Evropě (2022/2830(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na mimořádné zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku konané dne 9. září 2022,
- s ohledem na návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám (COM(2022)0135), předložený Komisí,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 18. května 2022 nazvané Plán REPowerEU (COM(2022) 230) a na Versailleské prohlášení ze dne 10. a 11. března 2022,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 18. května 2022 nazvané Krátkodobé intervence na trhu s energií a dlouhodobé zlepšení uspořádání trhu s elektřinou – postup (COM(2022) 236),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 13. října 2021 nazvané Řešení nárůstu cen energie: soubor opatření a podpor (COM(2021) 660),
- s ohledem na směrnici Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny¹,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 23. března 2022 nazvané Dočasný krizový rámec pro opatření státní podpory na podporu hospodářství po agresi Ruska vůči Ukrajině (C/2022/1890),
- s ohledem na směrnici Rady (EU) 2022/542 ze dne 5. dubna 2022, kterou se mění směrnice 2006/112/ES a (EU) 2020/285, pokud jde o sazby daně z přidané hodnoty²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. května 2022 nazvané Sociální a hospodářské důsledky ruské války na Ukrajině pro EU – posílení akceschopnosti EU³,
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 24. června 2022,
- s ohledem na to, že Rada guvernérů Evropské centrální banky (ECB) schválila dne 21. července 2022 nástroj na ochranu přenosu měnové politiky (*Transmission Protection Instrument*),

¹ Úř. věst. L 283, 31.10.2003, s. 51.

² Úř. věst. L 107, 6.4.2022, s. 1.

³ Přijaté texty, P9_TA(2022)0219.

- s ohledem na rozhodnutí Rady guvernérů ECB v oblasti měnové politiky z 21. července a 8. září 2022 o zvýšení úrokových sazeb ECB,
 - s ohledem na oznámení Eurostatu o inflaci v eurozóně v srpnu 2022,
 - s ohledem na neformální zasedání ministrů hospodářství a financí ve dnech 9. a 10. září 2022,
 - s ohledem na makroekonomické projekce pracovníků Evropské centrální banky pro eurozónu ze září 2022,
 - s ohledem na projev o stavu Unie, který přednesla předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová dne 14. září 2022 na plenárním zasedání Evropského parlamentu,
 - s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že ruská útočná válka způsobuje nesmírné utrpení obyvatel Ukrajiny a představuje přímý útok na evropské hodnoty;
 - B. vzhledem k tomu, že ruská útočná válka má značný dopad na občany a hospodářství EU, zejména v podobě dramatického nárůstu cen energií a potravin;
 - C. vzhledem k tomu, že lidé se potýkají se socioekonomickými dopady, v jejichž důsledku mají problém vyjít s penězi, a že vedle domácností s nízkými příjmy jsou stále častěji postiženy i domácnosti se středními příjmy;
 - D. vzhledem k tomu, že kvůli rostoucím životním nákladům už nyní čelí miliony Evropanů těžkému rozhodování, a vzhledem k tomu, že zima tuto situaci jen zhorší;
 - E. vzhledem k tomu, že energetická a digitální transformace výrazně zvýší poptávku po určitých druzích surovin, přičemž EU je závislá na dodávkách těchto surovin pouze z několika málo zemí a společností;
 - F. vzhledem k tomu, že krize COVID-19 a válka v Rusku vedly k narušení dodavatelských a hodnotových řetězců, což zapříčinilo nedostatek dodávek a vedlo ke zvýšení výrobních nákladů;
 - G. vzhledem k tomu, že kumulativní účinek vysokých cen energie, narušení dodavatelských řetězců, ekologické transformace a připravovaných nových právních předpisů může ohrozit podniky v EU a pracovní místa, která v Evropě poskytují;
 - H. vzhledem k tomu, že míra inflace v eurozóně v srpnu 2022 postupně dosáhla 9,1 %, přičemž v téměř polovině zemí eurozóny vykazovala míra inflace dvouciferné hodnoty a v některých z nich dosáhla až 25 %;
 - I. vzhledem k tomu, že současné krize jen prohlubují problémy, s nimiž se naši občané a ekonomiky už potýkají v důsledku pandemie COVID-19;
 - J. vzhledem k tomu, že společnosti se potýkají se zvýšenými výrobními náklady v důsledku vyšších cen surovin, omezených dodavatelských řetězců a vyšších cen dopravy a energie ve spojení s měnícím se chováním spotřebitelů a závazkem

dosáhnout cílů EU v oblasti klimatu;

- K. vzhledem k tomu, že nedávný vývoj na trzích s energií měl dopad na trhy s deriváty na energie, což způsobilo finanční nestabilitu a potenciální přenos rizika z odvětví energetiky na finanční sektor;

V boji proti rostoucím nákladům je třeba přijmout cílená opatření

1. je hluboce znepokojen dopadem vysokých cen energie v celé EU, zejména na domácnosti a podniky; uvědomuje si, že první reakcí na vysoké ceny energie je snížení poptávky po energii a její spotřeby;
2. bere na vědomí neformální zasedání ministrů hospodářství a financí ve dnech 9. a 10. září 2022; vyzývá Radu, aby zavedla měsíční zasedání Rady ministrů EU věnované životním nákladům, na němž by se scházeli ministři ze všech příslušných oblastí politiky, a aby podávala zprávy Parlamentu; vyzývá Radu, aby v tomto ohledu lépe koordinovala politiky členských států, výměnu osvědčených postupů a případné přeshraniční dopady rozdílných vnitrostátních politik;
3. bere na vědomí projev o stavu Unie v roce 2022, který dne 14. září 2022 přednesla předsedkyně Komise von der Leyenová; v této souvislosti bere na vědomí návrh nařízení Rady o intervenci v mimořádné situaci s cílem řešit vysoké ceny energie, který předložila Komise dne 14. září (COM(2022) 473), a plány na zastropování tržní příjmů, které někteří výrobci těží z výroby a prodeje elektřiny, a na zavedení dočasného solidárního příspěvku pro společnosti EU působící v odvětvích, jako jsou ropa, plyn, uhlí a rafinerie, s cílem přispět k cenové dostupnosti energie pro domácnosti a podniky; vyjadřuje politování nad tím, že Komise navrhla své plány ve formě nařízení Rady namísto legislativního postupu spolurozhodování; potvrzuje, že Parlament je připraven v této naléhavé otázce rychle jednat, bude-li k tomu vyzván;
4. v zásadě vítá návrh Komise stanovit dočasné nouzové zastropování tržních příjmů z výroby a prodeje elektřiny na evropské úrovni z technologií inframarginální výroby energie a požadovat solidární příspěvek od odvětví fosilních paliv, které těží ze současné situace na trhu, přičemž oba tyto potupy přinesou členským státům příjmy na financování opatření na podporu konečných zákazníků elektřiny; požaduje, aby členské státy tato opatření provedly co nejrychleji; dále žádá Komisi, aby prozkoumala možné varianty pomoci s likviditou pro společnosti, které čelí vysokým výzvám k doplnění zajištění na termínových trzích s elektřinou a plynem;
5. očekává, že Komise provede důkladné šetření opatření, která členské státy zavedly na základě jejích návrhů, a zajistí, aby byly splněny cíle snížení zátěže pro konečné spotřebitele elektřiny; zdůrazňuje význam tržních zásahů, jako jsou dočasné cenové stropy, které nenarušují fungování jednotného trhu EU, neničí pobídky k úsporám energie a nebrání investicím do obnovitelných zdrojů energie a projektů infrastruktury; zdůrazňuje, že je třeba použít část vybraných příjmů na dokončení vnitřního trhu s energií v EU, zejména na projekty přeshraniční infrastruktury, protože by to vyslalo další cenové signály na evropské trhy s energií, a tím by se snížila zátěž podniků a občanů;
6. zdůrazňuje, že intervence na trhu by mohly vést k opačným výsledkům, než je

zamýšlené snížení cen a spotřeby elektřiny a plynu a poptávky po nich; je si vědom reálnosti dopadu navrhovaných opatření ve velmi krátkém období, zejména proto, že praktický výběr těchto příjmů není zajištěn; obává se, že navrhované mechanismy mohou vést k dalšímu zatížení daňových orgánů a tržních ukazatelů v celé Evropě, které by pro ně nemuselo být únosné;

7. žádá, aby byl kladen zvláštní důraz na zmírnění vysokých cen elektřiny, neboť cenově dostupná elektřina je nezbytná pro správné pobídky k dekarbonizaci průmyslu, budov a dopravy a pro snížení závislosti na Rusku;
8. v rámci plánu REPowerEU podporuje myšlenku předzásobení přibližně 250 miliony povolenek v systému EU pro obchodování s emisemi (ETS), které by přineslo 20 miliard EUR určených k financování infrastruktury potřebné k tomu, abychom se stali méně závislí na ruském plynu a ropě, včetně investic do obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti a technologií, jako je zkapalněný zemní plyn; vyzývá k urychlení tohoto zásahu, aby bylo možné do konce roku 2025 uvolnit potřebné příjmy; vítá skutečnost, že se tím zmírní ceny ETS, a tím i ceny elektřiny a náklady na energii pro průmysl; znovu připomíná své vlastní klimatické cíle pro rok 2030, s nimiž je tento zásah do systému ETS plně v souladu;
9. uznává, že kumulativní účinek vysokých cen energie a narušených dodavatelských řetězců může ohrozit naše podniky a pracovní místa, která vytvářejí; vyzývá k okamžitému zmírnění zátěže podniků zavedením regulačního moratoria na akty, které by zbytečně zvyšovaly náklady už tak přetížených podniků (např. REACH⁴);
10. naléhavě žádá členské státy, aby snížily regulační zátěž spojenou s instalací a využíváním obnovitelných zdrojů energie, zejména v domácnostech, a to odstraněním administrativních překážek a zjednodušením povolování, přičemž je třeba mít na paměti, že nadměrná regulace obnovitelných zdrojů energie v současnosti brání jejich rychlejšímu zavádění a účinnému zvyšování nabídky, například kvůli nutnosti omezení a stávajícím režimům státní podpory; v tomto duchu vyzývá nejen k regulačnímu moratoriu, ale také k deregulaci, neboť snížení byrokracie je důležité pro zvýšení výroby energie v soukromém sektoru a motivovalo by také domácnosti k řízení energetické účinnosti;
11. je připraven pečlivě analyzovat veškeré návrhy Komise týkající se změn v uspořádání trhů s elektřinou a plynem; uvádí, že stávající vysoké ceny elektřiny a plynu nejsou zapříčiněny samotným uspořádáním trhu, nýbrž jsou důsledkem manipulací s dodavateli ze strany nespolehlivých třetích zemí, jakož i nedostatečné nabídky a zvýšené poptávky v rámci zotavující se evropské ekonomiky po pandemii COVID-19;
12. uvědomuje si, že od vypuknutí války většina členských států využívá některé ze stávajících možností flexibility, které nabízejí právní předpisy EU; připomíná své usnesení ze dne 17. března 2022 nazvané Sociální a hospodářské důsledky ruské války na Ukrajině pro EU – posílení akceschopnosti EU; vybízí členské státy, aby uznaly, že

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH), o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, Úř. věst. L 396, 30.12.2006, s. 1.

prostřednictvím společné a koordinované evropské akce lze dosáhnout více;

13. vyzývá Radu a Komisi, aby se aktivněji angažovaly na evropské úrovni a podílely se na komplexním řešení našich naléhavých problémů a aby koordinovaly svou činnost při zajišťování solidarity, zabezpečení dodávek energie, stabilizaci cen a pomoci podnikům v růstu;
14. vyzývá členské státy, aby našly správnou rovnováhu mezi zajištěním pomoci pro ty nejpotřebnější a zbytečným zvyšováním inflace, a to dalším dosahováním výsledků, které nejlépe umožňují, usnadňují a posilují cílená podpůrná opatření;
15. bere na vědomí stávající rámce, které členskými státy umožňují uplatňovat snížené sazby daně na některé pohonné hmoty; žádá, aby byla prozkoumána možnost uplatnit na některé výrobky nulovou sazbu DPH při zachování stabilních zdrojů příjmů;
16. vyzývá Komisi, aby zvažila možnost poskytnout členskými státy prostor pro zavedení dalších dočasných osvobození od spotřebních či energetických daní, nebo jejich snížení, s cílem snížit zátěž domácností a podniků;
17. vyzývá členské státy, aby využily dodatečné daňové příjmy získané v přímém důsledku vyšších cen energie ke snížení zátěže občanů a malých a středních podniků;
18. vyzývá členské státy, aby zvažily osvobození základních potravin (jako je nezpracované ovoce a zelenina a mléčné výrobky) od DPH v celé EU po dobu trvání krize; v této souvislosti vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že orgány pro hospodářskou soutěž a dozor nad trhem budou účinně sledovat a prosazovat, aby bylo zajištěno, že se snížení přeneslo na občany;
19. vyzývá Komisi, aby zajistila rychlé a důsledné vyřizování všech žádostí členských států o dočasné výjimky nebo úlevy a aby se všechny úlevy skutečně dostaly k domácnostem a podnikům;
20. konstatuje, že několik členských států, kde to fiskální prostor umožňoval, zvýšilo minimální mzdy v souladu s vnitrostátními postupy, aby cíleně snížily dopady dvojí krize na pracovníky a domácnosti a pomohly řešit nedostatek pracovních sil v některých odvětvích, aniž by se vytvořila inflační spirála;

Úspora energie

21. je pevně přesvědčen, že energetická účinnost ve všech odvětvích bude mít zásadní význam jak v krátkodobém horizontu na zmírnění dopadů nedostatku energie, tak v dlouhodobém horizontu na snížení nákladů spotřebitelů a průmyslu;
22. vyzývá členské státy, aby v koordinaci s Komisí vypracovaly pokyny pro podniky, průmysl a domácnosti týkající se úspor energie, aby se mohly připravit na nadcházející zimu a zlepšit energetickou účinnost; je přesvědčen, že by to mělo zahrnovat poradenství v oblasti spotřeby energie a proaktivní informace o programech financování renovací domů pro domácnosti;
23. vyzývá Komisi a členské státy, aby v úředních jazycích EU připravily podrobné

informační kampaně o praktických, účinných a realistických tipech na úspory životních nákladů a nákladů na energii, včetně informací o právech spotřebitelů v celé EU;

24. požaduje, aby byla poskytnuta větší podpora renovacím a snazšímu přístupu k bankovním úvěrům na hloubkové renovace, jako je například zateplování budov;
25. požaduje, aby byly přijaty iniciativy šetrnější k životnímu prostředí, jako jsou poukázky pro cestující, kteří místo automobilů používají železnici nebo veřejnou dopravu; vyzývá členské státy, aby zvážily prémiové pobídky pro spotřebitele, zejména mikropodniky a malé podniky a domácnosti, kteří snižují spotřebu plynu a energie, zejména v době špiček, a podpořily tak příkladné chování a snižování poptávky;

Měnová politika – úloha ECB

26. připomíná, aniž by zpochybňoval nezávislost ECB, že prvořadým cílem měnové politiky a mandátu ECB je udržovat cenovou stabilitu, a že měnová politika je proto nejsilnějším nástrojem boje proti inflaci; uznává, že ECB má tradičně dobré výsledky při tlumení inflace; podotýká, že vyšší úrokové sazby mají obousměrný dopad na snižování inflačních očekávání a současně na zvyšování výpůjčních nákladů;
27. vyzývá ECB, aby zrychlila a zintenzivnila zvyšování úrokových sazeb do doby, než se její prognózy změní; bere na vědomí, že ECB zavedením nástroje na ochranu přenosu měnové politiky (*Transmission Protection Instrument*) vytvořila pružnější podmínky pro zvyšování úrokových sazeb;
28. vyzývá ECB, aby vypracovala důvěryhodnou komunikační strategii podpořenou rychlými a hmatatelnými opatřeními, která by evropské občany přesvědčila, že boj proti inflaci myslí vážně;
29. vyzývá ECB, aby sledovala vnější hodnotu eura a jeho interakci s ostatními vyspělými ekonomikami a současně se zaměřila na cenovou stabilitu s cílem vyhnout se ještě vyšší „dovezené inflaci“; konstatuje, že pokles eura vůči dolaru je obzvláště znepokojivý vzhledem k tomu, že energetické deriváty se obchodují v dolarech a pro evropské velkoodběratele jsou stále dražší; je znepokojen tím, že nedávný pokles směnného kurzu eura vůči dolaru se tak stal jedním z významných faktorů přispívajících k růstu cen energií; vyzývá ECB, aby jednala v souladu s ostatními velkými centrálními bankami, zejména s Federálním rezervním systémem USA, a zabránila tak dalšímu zhoršování vnější hodnoty eura;

Přehodnocení dodávek energie v Evropě

30. zdůrazňuje, že vytvoření plně integrovaného jednotného trhu s energií, který by zajistil skutečně odolnou evropskou energetickou síť, včetně výstavby nových propojovacích vedení, jak ukazuje příklad propojení Iberského poloostrova s Francií, a lepších obchodních platforem, by v krátkodobém horizontu zmírnilo cenový tlak na podniky a spotřebitele a v dlouhodobém horizontu by zajistilo energetickou nezávislost a odolnost; uvědomuje si, že je třeba důsledněji pokračovat v reformě vnitřního trhu EU s energií, že je třeba zabránit příliš vysokým závislostem a že klíčová infrastruktura musí zůstat v rukou EU; domnívá se, že je třeba mít na výběr všechny možnosti, jak zachovat cenovou dostupnost energie a dosáhnout klimatické neutrality;

31. zdůrazňuje, že je třeba urychlit investice do obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti a energetické infrastruktury, zejména do přeshraničních projektů, aby se zabránilo budoucím energetickým otřesům v hospodářství EU, včetně investic prostřednictvím plánu na podporu oživení nástroje NextGenerationEU a plánu REPowerEU; vyzývá Komisi a členské státy, aby upřednostnily a urychlily postupy pro klíčovou přeshraniční energetickou infrastrukturu a zaměřily se zejména na zvýšení toků ze západu na východ a odstranění stávajících překážek;
32. vyzývá k vytvoření evropského seznamu energetických zdrojů, který by shromažďoval informace členských států o jejich dostupných a potenciálních energetických zdrojích pro účely lepší koordinace s cílem urychlit nezbytné postupy a optimalizaci energetické sítě; domnívá se, že na tomto základě by členské státy mohly rozvíjet své „oblasti vhodné pro obnovitelné zdroje energie“ v souladu s plánem REPowerEU;
33. je přesvědčen, že členské státy by měly přehodnotit ukončení provozu jaderných a uhelných elektráren, pokud některé z nich mohou přispět k zabezpečení dodávek energie do EU a k udržení nízkých cen energie; domnívá se, že prodloužení doby provozu stávajících jaderných elektráren by mělo být provedeno při zajištění jejich bezpečného provozu a správného nakládání s jaderným odpadem a jeho likvidace; zdůrazňuje, že v případě uhlí by měl být odklad dočasný, jen na dobu trvání současné krize, a měl by být doprovázen konkrétním harmonogramem jeho nahrazení jinými zdroji energie;

Diverzifikace dodavatelských a hodnotových řetězců

34. uznává, že EU potřebuje zkrátit dodavatelské řetězce a relokalizovat základní výrobní postupy, aby tak zvýšila svou odolnost a strategickou soběstačnost; vyzývá Komisi a členské státy, aby ve spolupráci s mezinárodními partnery posílily opatření, která budou přispívat k rychlé reindustrializaci Evropy a k vytváření pracovních míst, jež budou perspektivní, a tím odstranily stávající překážky globální konkurence a oživily volný obchod;
35. vítá návrh Komise na Evropský akt o kritických surovinách, který stanoví výběr strategických projektů v dodavatelském řetězci a vytváří strategické rezervy pro Unii; požaduje, aby byla přijata strategie diverzifikace zdrojů, která by zajistila dodávky kritických surovin, včetně kovů vzácných zemin, mimo jiné prostřednictvím vytvoření významného projektu společného evropského zájmu; vyzývá členské státy, aby dále zkoumaly možnosti udržitelné těžební činnosti a získávání zdrojů; vítá úsilí Komise o uzavírání nových partnerství s africkými zeměmi v oblasti kritických surovin;
36. připomíná, že narušení dodávek energie způsobené neoprávněnou agresí Ruska proti Ukrajině způsobilo volatilitu a nestabilitu na finančních trzích, zejména na trzích s deriváty na energii, a že to může mít kaskádový efekt na finanční trhy jako celek;
37. zdůrazňuje, že je důležité provést posouzení u všech případných politických opatření tak, aby se zabránilo přenesení rizika z odvětví energetiky na finanční sektor, a vyzývá Komisi, aby pečlivě zvažovala náklady a přínosy všech opatření, která hodlá předložit;
38. vítá, že Komise pověřila Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA), aby se zabýval různými otázkami souvisejícími se současnou úrovní marží a nadměrnou

volatilitou na trzích s deriváty na energie; vyzývá Komisi, aby se důkladně zabývala analýzou orgánu ESMA týkající se přerušení obchodování, řízení kolaterálu a marží, prahových hodnot pro zúčtování komoditních derivátů, zlepšení povinného vykazování obchodování s komoditními deriváty a „výjimek pro pomocné činnosti“ a aby v případě potřeby přijala příslušná opatření;

o

o o

39. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.